

# Programma van Eisen

**Format conform KNA versie 4.0 (09-05-2016)**

|   |  |               |   |
|---|--|---------------|---|
| <b>Locatie</b>  | Korte Brinkweg 51 Soest  |               |   |
| <b>Projectnaam</b>  | Opgraving Korte Brinkweg Soest   |               |   |
| <b>Plaats binnen archeologisch proces</b>   |  |               |   |
| 0 IVO – Proefsleuven (IVO-P)  |  |               |   |
| 0 IVO – Overig (IVO-O)  |  |               |   |
| X Opgraven Landbodems   |  |               |   |
| 0 IVO-P - variant Archeologische Begeleiding  |  |               |   |
| 0 Opgraven Landbodems – variant Archeologische Begeleiding  |  |               |   |
| <b>OPSTELLER</b>  | Naam, adres, telefoon, e-mail  | datum         | paraaf  |
| <b>Auteur</b><br>Senior KNA Archeoloog<br><br><b>ARCHEOLOOG<br/>SPECIALISME</b>                   | Johan van Kampen (VUhs archeologie)<br>Actorregistratie: 28951220<br><br>Busterweg 4<br>4153 RJ Beesd<br>0345-533073/06-13596380 | 28/12/17      |   |
| <b>controle/goedkeuring</b><br><br>Senior KNA Archeoloog<br><br><b>ARCHEOLOOG<br/>SPECIALISME</b> | Martijn Bink (VUhs archeologie)<br>Actorregistratie: 75285302<br><a href="mailto:m.bink@vu.nl">m.bink@vu.nl</a><br>06-12910335   |               |   |
| <b>OPDRACHTGEVER</b>  | Naam, adres, telefoon, e-mail  | datum         | paraaf  |
|   | Dhr. G. Veenman<br>Postbus 2570<br>3800 GC Amersfoort<br>G.Veenman@huurdeman.nl<br>06-46211785                                   |               |   |
| <b>Goedkeuring bevoegde overheid</b>  |  |               |   |
|   | Naam, adres, telefoon, e-mail  | datum         | paraaf  |
| X Gemeente  | Dhr. Hans de Jong<br>Gemeente Soest, afdeling Ruimte.<br>Postbus 2000<br>3760 CA Soest<br>(035) 609 34 11                        | 27-12<br>2017 |  |
| 0 Provincie   |  |               |   |
| 0 Rijk  |  |               |   |
| 0 Overig  |  |               |   |

|  |   |               |   |
|--|---|---------------|---|
| Adviseur namens de gemeente                  | Dhr. M. Verhamme<br>Regioarcheoloog<br>Langegracht 11<br>3811 BT Amersfoort<br>m.verhamme@amersfoort.nl<br>033-4637797 /06-21950997   | 22-12<br>2017 |  |
| <b>Kennisgeving<br/>Depothouder/eigenaar</b> | naam, adres, telefoon, email<br>Provinciaal Depot Bodemvondsten<br>Provincie Utrecht<br><a href="mailto:depotutrecht@provincie-utrecht.nl">depotutrecht@provincie-utrecht.nl</a><br>030-2583658 | datum         | paraaf  |

## **INHOUDSOPGAVE**

|   |           |
|---|-----------|
| <b>HOOFDSTUK 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED</b>               | <b>5</b>  |
| <b>HOOFDSTUK 2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK</b>             | <b>5</b>  |
| 2.1 Aanleiding en motivering  | 5         |
| <b>HOOFDSTUK 3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK</b>                            | <b>5</b>  |
| <b>HOOFDSTUK 4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING</b>                             | <b>6</b>  |
| 4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context           | 6         |
| 4.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)                                | 6         |
| 4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)                       | 6         |
| 4.4 Structuren en sporen  | 6         |
| 4.5 Anorganische artefacten   | 6         |
| 4.6 Organische artefacten   | 7         |
| 4.7 Archeozoologische en botanische resten                                | 7         |
| 4.8 Motivatie   | 7         |
| 4.9 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen                 | 7         |
| 4.10 Gaafheid en conservering   | 7         |
| <b>HOOFDSTUK 5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING</b>                          | <b>7</b>  |
| 5.1 Doelstelling  | 7         |
| 5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders                        | 7         |
| 5.3 Vraagstelling   | 8         |
| 5.4 Onderzoeksvragen  | 8         |
| <b>HOOFDSTUK 6 METHODEN EN TECHNIEKEN</b>                                 | <b>9</b>  |
| 6.1 Methoden en technieken  | 9         |
| 6.2 Strategie   | 10        |
| 6.3 Omgang kwetsbare vondsten en monsters                                 | 10        |
| 6.4 Structuren en grondsporen   | 10        |
| 6.6 Aardwetenschappelijk onderzoek  | 10        |
| 6.7 Anorganische artefacten   | 11        |
| 6.8 Organische artefacten   | 11        |
| 6.9 Archeozoologische, archeobotanische en fysisch antropologische resten | 11        |
| 6.10 Overige resten   | 11        |
| 6.11 Dateringstechnieken  | 11        |
| 6.12 Beperkingen  | 12        |
| <b>HOOFDSTUK 7 UITWERKING EN CONSERVERING</b>                             | <b>12</b> |
| 7.1 Structuren, grondsporen, vondstspredingen                             | 13        |
| 7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens                                | 13        |
| 7.3 Anorganische artefacten   | 13        |
| 7.4 Organische artefacten   | 13        |
| VUhbs archeologie   | 3         |

|   |           |
|---|-----------|
| 7.5 Archeozoologische en -botanische resten                                     | 13        |
| 7.6 Beeldrapportage (objecttekeningen, foto's, kaarten e.d.)                    | 13        |
| <b>HOOFDSTUK 8 (De)selectie en conservering</b>                                 | <b>14</b> |
| 8.1 Selectie materiaal voor uitwerking  | 14        |
| 8.2 Selectie materiaal voor deponering en verwijdering                          | 14        |
| 8.3 Selectie materiaal voor conservering  | 14        |
| <b>HOOFDSTUK 9 DEPONERING</b>   | <b>14</b> |
| 9.1 Eisen betreffende depot   | 14        |
| 9.2 Te leveren product  | 15        |
| <b>HOOFDSTUK 10 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN</b>                        | <b>15</b> |
| 10.1 Personele randvoorwaarden  | 15        |
| 10.2 Overlegmomenten  | 15        |
| 10.3 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie                         | 16        |
| 10.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen                               | 16        |
| <b>HOOFDSTUK 11 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE</b>           | <b>17</b> |
| <b>LITERATUUR EN BIJLAGEN</b>   | <b>17</b> |
| Literatuur  | 17        |
| <b>Bijlage 1 bij het PVE: Lijst met te verwachten aantallen</b>                 | <b>18</b> |
| <b>Bijlage 2 bij het PVE: Overzicht te raadplegen specialisten/specialismen</b> | <b>19</b> |

## HOOFDSTUK 1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED

|                              |                               |
|------------------------------|-------------------------------|
| Projectnaam                  | Korte Brinkweg 51, Soest      |
| Provincie                    | Utrecht                       |
| Gemeente                     | Soest                         |
| Plaats                       | Soest                         |
| Toponiem                     | Korte Brinkweg 51, 't puntje  |
| Kaartbladnummer              | 32A                           |
| x,y-coördinaten              | X: 148870.199; Y: 466544.931  |
| CMA/AMK-status               | n.v.t.                        |
| Archis-monumentnummer        | n.v.t.                        |
| Archis-waarnemingsnummer     | 4555898100                    |
| Oppervlakte plangebied       | 5000m <sup>2</sup>            |
| Oppervlakte onderzoeksgebied | 1300 m <sup>2</sup>           |
| Huidig grondgebruik          | Deels bebouwd, deels grasland |

## HOOFDSTUK 2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK

### 2.1 Aanleiding en motivering

Binnen het plangebied is de opdrachtgever, dhr. Veenman, voornemens de bouw van een aantal woningen met bijbehorende infrastructuur te realiseren. Inmiddels heeft binnen het plangebied een proefsleuvenonderzoek plaatsgevonden waarbij de resten zijn aangetroffen van een behoudenswaardige vindplaats uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. De graafwerkzaamheden die met de geplande bouwactiviteiten gepaard gaan zullen deze resten verstoren, waardoor behoud *in situ* niet mogelijk is. Om de vindplaats *ex situ* te behouden is een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving noodzakelijk.

Op verzoek van dhr. Veenman is, in overleg met het bevoegd gezag, een mogelijkheid voor een doorstart naar een opgraving gecreëerd. Dit Programma van Eisen voorziet in het kader waarbinnen deze opgraving uitgevoerd dient te worden opdat de behoudenswaardige resten *ex situ* kunnen worden behouden.

## HOOFDSTUK 3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK

|                                    |   |
|------------------------------------|---|
| <b>Eerder uitgevoerd onderzoek</b> |   |
| <b>Bureauonderzoek</b>             |   |
| Uitvoerder                         | Buro de Brug  |
| Uitvoeringsperiode                 | Augustus 2017   |
| Rapportage                         | Sueur, C. en G. Overmars, 2017: Archeologisch bureauonderzoek Korte Bringweg 51 te Soest, gemeente Soest. Buro de Brug Rapporten B17-345. |
| <b>Veldonderzoek (IVO-P)</b>       |   |
| Uitvoerder                         | VUHbs archeologie   |

|                                |   |
|--------------------------------|---|
| Uitvoeringsperiode             | Oktober 2017  |
| Uitvoeringsmethode             | IVO-P   |
| Rapportage                     | wordt opgenomen in het rapport van het onderhavig onderzoek |
| Vondsten/monsters/documentatie | Dependance VUhs archeologie in Beesd                        |

## HOOFDSTUK 4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

### 4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context<sup>1</sup>

In het PvE voor het proefsleuvenonderzoek heeft men op basis van de landschappelijke ligging geconcludeerd dat er voor het plangebied een lage archeologische verwachting geldt voor het aantreffen van resten uit de prehistorie en de Middeleeuwen. Voor de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd werd eveneens gedacht op grond van de landschappelijke situatie dat er alleen ontginningssporen zouden kunnen worden aangetroffen.

Het plangebied ligt op basis van de bodemkaart in een zone met gooreerdgronden, overgaand in veengronden. De gooreerdgronden zijn vanwege de natte omstandigheden niet geschikt geweest voor verblijf in de prehistorie. De veengronden die direct grenzen aan de gooreerdgronden zullen ook relatief nat zijn geweest. Afgezet tegen de onmiddellijke nabijheid van hogere en drogere delen op de stuwwal zelf - op enkele tientallen meters van het plangebied - zal het lager en relatief nat gelegen plangebied niet direct de voorkeur hebben gehad van jagers-verzamelaars om er een kampementje op te slaan. Sporadische resten kunnen in het plangebied echter niet worden uitgesloten.

### 4.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)

Binnen het plangebied zijn de resten aangetroffen van een (achter)erf uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Verondersteld wordt dat de aangetroffen resten behoren tot het erf van de nog aanwezige historische boerderij die zich direct ten zuiden van het plangebied bevindt. Van deze boerderij wordt een aanvangsdatum in de 16de eeuw verondersteld.

### 4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)

De vindplaats strekt zich uit tot buiten de contouren van het onderzoeksgebied en waarschijnlijk ook buiten de begrenzing van het plangebied. Voor het onderhavig onderzoek is alleen die zone geselecteerd waarbinnen de bodem daadwerkelijk verstoord zal worden. De oppervlakte van dit gebied bedraagt ca. 1300 m<sup>2</sup>.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat de behoudenswaardige resten zich op een diepte van ca. 50 cm -mv bevinden.

### 4.4 Structuren en sporen

Verondersteld wordt dat het onderzoeksgebied zich op het achtererf van een agrarisch bedrijf bevindt. Hierbinnen kunnen sporen worden verwacht van bijgebouwen en schuren, alsmede beer- en waterputten. Voorts dient ook rekening gehouden te worden met het aantreffen van diergraven. Overige sporen die verwacht kunnen worden houden verband met de parcelering en kunnen bestaan uit sporen van hekwerk en greppelsystemen.

### 4.5 Anorganische artefacten

Gezien de datering en aard van de vindplaats dient rekening te worden gehouden met het aantreffen van vrijwel alle materiaalcategorieën die binnen de archeologie voorkomen.

<sup>1</sup> Deels overgenomen uit Overmars 2017, 8.

In het bijzonder gaat het hier om aardewerk, glas en metaal. Ook natuursteen kan voorkomen, zij het in mindere mate.

#### **4.6 Organische artefacten**

Er dient rekening gehouden met het aantreffen van organische artefacten in de vorm van been, hout, leer en textiel.

#### **4.7 Archeozoölogische en botanische resten**

Tijdens het veldwerk kunnen, met name in sporen die tot onder het grondwaterniveau reiken, resten van bot en hout worden verwacht. Daarnaast geldt dat in deze sporen ook vrij goed geconserveerde botanische/palynologische resten aanwezig kunnen zijn.

#### **4.8 Motivatie**

De bovenstaande verwachtingen zijn grotendeels gestoeld op de bevindingen uit het proefsleuvenonderzoek.

#### **4.9 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen**

Binnen het plangebied is geen sprake van een complexe stratigrafie. Onder de bouwvoor bevindt zich een restant van een plaggendek. Ook is plaatselijk op hetzelfde niveau een laag aangetroffen waarin veel vondstmateriaal aanwezig bleek te zijn. Verondersteld wordt dat dit een ophogingslaag van de boerderij is.

Plaatselijk is onder de ophogingslaag een donker zwarte, humeuze laag gezien met daaronder een uitspoelingslaag. Theoretisch is het mogelijk dat het hier een A en een E-horizont betreft, maar het is evengoed mogelijk dat het om een vroege fase van het plaggendek gaat met wat uitspoelingsverschijnselen.

Onder deze lagen bevindt zich, op een diepte van ca. 50 cm -mv, de C-horizont. Hierin tekenen de archeologische sporen zich af.

#### **4.10 Gaafheid en conservering**

De vrij natte situatie in het plangebied heeft er voor gezorgd dat de sporen bijzonder goed zijn geconserveerd. De vullingen zijn over het algemeen zeer humeus waardoor de kans op het aantreffen van goed geconserveerde botanische en andere organische resten ook vrij groot is. Wel is het zo dat de top van de sporen wellicht is onthoofd is tijdens de bewerking van het land in de tijd dat het plaggendek was opgeworpen.

### **HOOFDSTUK 5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING**

#### **5.1 Doelstelling**

Het doel van het onderzoek is in de eerste instantie het *ex situ* behouden van de binnen het onderzoeksgebied aanwezige archeologische resten. Om dit doel te bereiken worden de resten opgegraven en dienen deze aan de hand van de hieronder geformuleerde onderzoeksvragen verder geanalyseerd te worden.

#### **5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders**

In de Nationale onderzoeksagenda van de archeologie zijn grotere vraagstukken geformuleerd die betrekking hebben op de kennislacunes in de archeologie per periode en regio. Voor het onderhavige onderzoek zijn de volgende vragen uit de NOaA 2.0 relevant:

## *2. De dynamiek van het Nederlandse landschap*

Hoe fluctueerde de grondwaterspiegel en wat waren daarvan de effecten op landschap en landgebruik? (NOaA 2.0-vraag 37)

## *5. Sociale en economische differentiatie*

Wat zijn de verschijningsvormen en sociaaleconomische context van agrarische specialisatie? (NOaA 2.0-vraag 49)

Welke veranderingen treden op de in samenstelling en ruimtelijke ordening van erven? (NOaA 2.0-vraag 104)

In hoeverre kende het nederzettingssysteem differentiatie in termen van nederzettingsgrootte, locatie, functie of belang? (NOaA 2.0-vraag 44)

Waar, hoe en binnen welke context manifesteren zich elitegroepen? (NOaA 2.0-vraag 118)

## *7. De archeologie van het rituele*

Wat is de aard, context en betekenis van intentionele (rituele?) deposities in en rond huis en erf? (NOaA 2.0-vraag 29)

## *13. De verankering van het boerenbestaan*

Waar, hoe, wanneer en waarvoor is op 'stiepen' gebouwd en wat zegt de configuratie van stiepen over de bovengrondse constructie van gebouwen? (NOaA 2.0-vraag 84)

Hoe verandert de verhouding akkerbouw-veeteelt binnen de agrarische economie? (NOaA 2.0-vraag 38)

## *18. Dorpsvorming*

Hoe en onder invloed van welke factoren verliep de bewoningsexpansie op het (post)middeleeuwse platteland? (NOaA 2.0-vraag 83)

## *20. De relatie stad - platteland*

Welke invloed had de stad op het omringende platteland? (NOaA 2.0-vraag 87)

## *21. De dynamiek van het landgebruik*

Hoe en wanneer werden hoogveengebieden geëxploiteerd, gekoloniseerd, gedraineerd en ontgonnen? (NOaA 2.0-vraag 47)

Hoe werden ruimte afgebakend en grenzen gemarkeerd? (NOaA 2.0-vraag 106)

Wanneer begonnen en hoe verliepen de grote laatmiddeleeuwse ontginningen? (NOaA 2.0-vraag 82)

## *22. Mens - materiële cultuurrelaties*

Hoe werkt de opkomst van (pre)-industriële productie (massaproducten) door in de materiële cultuur? (NOaA 2.0-vraag 100)

Het is onwaarschijnlijk dat het onderhavige onderzoek een antwoord op al deze vragen zal opleveren. Wel kan het onderzoek een bijdrage leveren aan de beantwoording van een deel van deze vragen.

### **5.3 Vraagstelling**

De algemene vraagstelling voor dit onderzoek heeft betrekking op de betere duiding van de datering van de vindplaats en de activiteiten die hierbinnen plaats hebben gevonden.

### **5.4 Onderzoeksvragen<sup>2</sup>**

- 1 Wat is de relatie tussen de archeologische resten in het onderzoeksgebied en de historische boerderij direct ten zuiden hiervan?

---

<sup>2</sup> Vragen dienen nooit alleen met Ja of Nee beantwoord te worden, maar altijd voorzien te zijn van een onderbouwing/argumentatie.



- 2 Indien deze relatie bestaat; Kan de ingebruikname van de boerderij en het erf nauwkeuriger worden gedateerd dan omstreeks de 16de eeuw?
- 3 Hoe was het erf ingericht en zijn hierin veranderingen waar te nemen door de tijd heen?
- 4 Zijn de verschillende activiteitszones te relateren aan landschappelijke factoren zoals laagtes etc?
- 5 Kunnen op basis van de antropogene resten uitspraken gedaan worden over de mate van welvaart van de gebruikers en zijn hierin veranderingen zichtbaar door de tijd heen?
- 6 In hoeverre kunnen er uitspraken worden gedaan over de flora en fauna binnen het plangebied ten tijde van de gebruikperiode van het erf? En zijn ook hierin veranderingen waarneembaar over langere perioden?
- 7 Wat is de aard en datering van de veronderstelde ophogingslaag die is aangetroffen in werkput 2 van het proefsleuvenonderzoek?
- 8 Wat kan worden gezegd over het afvalbeleid binnen de vindplaats?
- 9 Zijn er binnen de vindplaats bijzondere deposities aanwezig?
- 10 Bestond de bebouwing binnen de vindplaats alleen uit houtbouw of ook uit steenbouw? Indien dat laatste het geval was is, zijn er verschillen aanwijsbaar in functie en/of datering van de verschillende structuren?
- 11 Is er sprake van één of meerdere greppelsystemen binnen het plangebied?
- 12 Is er een fasering in het greppelsysteem aan te brengen?
- 13 Verandert de oriëntatie van het greppelsysteem door de tijd heen of blijft dit hetzelfde?
- 14 Kunnen op basis van dit onderzoek uitspraken worden gedaan over de omvang van het erf?

## HOOFDSTUK 6 METHODEN EN TECHNIEKEN

### 6.1 Methoden en technieken

De opgraving zal worden uitgevoerd conform de bepalingen in de KNA vs 4.0. Het vlak zal worden aangelegd met behulp van een rupskraan welke is uitgerust met een gladde bak. De grond wordt verwijderd in dunne lagen van maximaal 10 cm. Tijdens de aanleg van het vlak wordt vanaf het maaiveld intensief gezocht met een metaaldetector. Deze wordt bediend door een persoon met ruime aantoonbare ervaring met metaaldetectie. Tevens worden de tijdens de aanleg ontstane tussenvlakken visueel geïnspecteerd op overig vondstmateriaal. Relevante metaalvondsten en andere bijzondere vondsten worden driedimensionaal ingemeten. De overige aanlegvondsten worden in vakken van 5 bij 5 m verzameld.

Alle relevante antropogene sporen worden gecoupeerd en na documentatie afgewerkt. Coupes en profielen worden getekend op millimeterpapier op een schaal van 1:20. Eventuele bijzondere (vondst)complexen worden vrijgelegd en getekend op schaal 1:10.

Vondsten worden per spoor en per laag verzameld. In het geval van grote sporen (zoals greppels) of lagen worden vondsten in vakken van 5 m lengte verzameld. De breedte van de vakken wordt bepaald door de breedte van het spoor, maar is nooit groter dan 5 m. Bijzondere vondsten of relevante metaalvondsten worden 3D ingemeten.

Kansrijke sporen worden bemonsterd ten behoeve van specialistisch onderzoek (zie onder).

Gebouwstructuren worden zoveel mogelijk in dezelfde richting gecoupeerd. Wanneer een gebouwplattegrond grotendeels binnen het onderzoeksgebied valt wordt een werkput uitgebreid tot buiten het onderzoeksgebied om de plattegrond volledig te documenteren. Behoud *in situ* van een klein deel van een plattegrond is niet zinvol.

Eventuele (dier)graven worden volledig vrijgelegd. De vrijgelegde graven worden in detail gefotografeerd en getekend.

## 6.2 Strategie

Het onderzoeksgebied zal worden opgegraven binnen een door de archeologisch aannemer opgesteld puttenplan. De vorm van het plangebied is vrij amorf, waardoor in het puttenplan rekening moet worden gehouden met de beschikbare ruimte voor de stort etc.

Tijdens de vlakaanleg worden de tussenvlakken na iedere haal van de kraan afgezocht op vondsten zowel met het oog als met de metaaldetector. Er vindt geen selectie van vondsten plaats in het veld. Een uitzondering hierop wordt gevormd door ijzeren spijkers uit de bouwvoor of het plaggendek.

De sporen in het vlak worden aangekrast door de aanwezige senior KNA-archeoloog. Vervolgens wordt het vlak gefotografeerd en ingemeten met behulp van een GPS of RTS. De hoogtematen worden per vlak genomen in raaien waarbij de meetlocaties 5 m uit elkaar liggen. De raaien zelf liggen 3 m uit elkaar.

Alle sporen worden gecoupeerd en afgewerkt. Beer- en waterputten worden gecoupeerd en vervolgens bemonsterd. De overige inhoud van de beerput wordt integraal verzameld (in emmers) en meegenomen. Tijdens de evaluatie zal door de opdrachtnemer een selectievoorstel worden gedaan over de verwerking van de inhoud van deze beerput(ten) in relevantie tot de beantwoording van de onderzoeksvragen (zie onder). Greppels worden om de 5 m gecoupeerd. De coupes worden getekend ten einde het verloop van de greppels te bepalen. De greppels worden volledig afgewerkt met de machine om zo veel mogelijk vondsten te verzamelen ten einde de sporen te kunnen dateren en te faseren.

Houtresten worden meegenomen ter soortbepaling en eventueel bewerkingsporenonderzoek. In het geval van bekistingen van waterputten wordt in ieder geval een fragment meegenomen dat kan worden ingezet bij dendrochronologisch onderzoek. Duigen van tonnen in water- of beerputten worden geïnspecteerd op de aanwezigheid van merktekens. Indien aanwezig worden de betreffende planken meegenomen. In die gevallen waar merktekens ontbreken volstaat het meenemen van één duig welke kan worden ingezet voor dendrochronologisch onderzoek.

Nadat het vlak is gefotografeerd en getekend worden de profielkolommen gezet en gedocumenteerd.

## 6.3 Omgang kwetsbare vondsten en monsters

Kwetsbare vondsten worden gelicht en behandeld volgens de betreffende subspecificatie die wordt beschreven in KNA 4.0, protocol 4004 *Opgraven*, specificatie OS11 *Lichten, verpakken, tijdelijk opslaan en conserveren van vondsten & monsters*. Daarnaast wordt gewerkt conform de SIKB handleiding 'Eerste Hulp bij Kwetsbaar Vondstmateriaal'.

## 6.4 Structuren en grondsporen

Alle sporen worden gecoupeerd, gedocumenteerd en afgewerkt. Documentatie bestaat uit het benoemen, fotograferen en tekenen van de sporen. In het geval van ondiepe sporen die niet tot een structuur behoren kan hiervan worden afgeweken. In die gevallen volstaat het om een dieptemaat van het spoor te nemen.

## 6.6 Aardwetenschappelijk onderzoek

Om een beeld te krijgen van het oorspronkelijke reliëf en de bodemopbouw binnen de vindplaats worden profielkolommen gedocumenteerd die, door ze aan elkaar te koppelen, leiden tot een lengteprofiel en een dwarsprofiel over de vindplaats. De locaties waar deze profielen worden gedocumenteerd worden bepaald door de archeologisch aannemer, maar liggen maximaal 15 m uit elkaar. Het doel is een zo compleet mogelijke

reconstructie van de bodemopbouw in het plangebied te verkrijgen. Indien de situatie in de profielkolommen onderling sterk afwijkt dienen meer kolommen of een volledig lengteprofiel te worden gedocumenteerd.

### **6.7 Anorganische artefacten**

Organische artefacten worden verzameld per stratigrafische laag en per spoor. Vondsten uit sporen worden gekoppeld aan de laag waarin ze zich in het spoor bevinden. Bij grotere sporen of stratigrafische eenheden wordt het vondstmateriaal in vakken van 5 bij 5 m verzameld. Er vindt geen selectie plaats in het veld. Het vondstmateriaal wordt gelicht en behandeld volgens de betreffende subspecificatie die wordt beschreven in KNA 4.0, protocol 4004 *Opgraven, specificatie OS11 Lichten, verpakken, tijdelijk opslaan en conserveren van vondsten & monsters*.

### **6.8 Organische artefacten**

Organische artefacten worden verzameld per stratigrafische laag en per spoor. Vondsten uit sporen worden gekoppeld aan de laag waarin ze zich in het spoor bevinden. Bij grotere sporen of stratigrafische eenheden wordt het vondstmateriaal in vakken van 5 bij 5 m verzameld. Er vindt geen selectie plaats in het veld. Het vondstmateriaal wordt gelicht en behandeld volgens de betreffende subspecificatie die wordt beschreven in KNA 4.0, protocol 4004 *Opgraven, specificatie OS11 Lichten, verpakken, tijdelijk opslaan en conserveren van vondsten & monsters*.

### **6.9 Archeozoölogische, archeobotanische en fysisch antropologische resten**

Losse Archeozoölogische resten worden per spoor en per laag verzameld. Indien in verband liggende resten worden aangetroffen worden deze eerst vrij geprepareerd en gedocumenteerd alvorens ze worden gelicht. Indien complexe diergraven (bijv. diergraven met meerdere individuen) worden aangetroffen, wordt een zoöantropoloog ingeschakeld bij de documentatie en berging van de resten.

De kans op het aantreffen van menselijke resten is bijzonder klein, echter niet uitgesloten. Indien deze resten worden aangetroffen wordt een fysisch antropoloog ingezet.

De botanische resten zullen in onverkoelde vorm hoofdzakelijk zijn geconserveerd onder de grondwaterspiegel, hoewel de humeuze vulling van de minder diepe sporen wellicht wijst op een goede conservering van de resten. Van alle beer- en waterputten wordt uit de kern een botanisch monster genomen. Verder zullen op inzicht van de aanwezige senior KNA-archeoloog overige kansrijke sporen worden bemonsterd. In het evaluatierapport neemt de archeologisch aannemer een selectievoorstel op voor de analyse van deze monsters in relatie tot de beantwoording van de vraagstelling.

Let wel bij de verwerking van de botanische monsters, i.e. het zeven, dient eerst een monster voor palynologisch onderzoek te worden genomen.

Voor al de hier besproken resten geldt dat ze worden gelicht en behandeld volgens de betreffende subspecificatie die wordt beschreven in KNA 4.0, protocol 4004 *Opgraven, specificatie OS11 Lichten, verpakken, tijdelijk opslaan en conserveren van vondsten & monsters*.

### **6.10 Overige resten**

Er worden geen andere resten verwacht.

### **6.11 Dateringstechnieken**

In principe zal worden volstaan met het dateren van sporen en structuren aan de hand van de datering van het hierin aangetroffen culturele vondstmateriaal. In het geval van water- en beerputten zal de datering kunnen worden aangescherpt met dendrochronologische gegevens.

## 6.12 Beperkingen

Binnen het erf kunnen diergraven worden aangetroffen. Indien deze zijn afgedekt met kalk worden deze sporen niet verder onderzocht. In het verleden dekte men graven van dieren die onder verdachte omstandigheden om het leven gekomen waren af met kalk om de verspreiding van gevaarlijke ziektes zoals miltvuur te voorkomen. Miltvuur kan echter enige honderden jaren actief blijven. Het onderzoeken van dergelijke kuilen brengt dus een gezondheidsrisico met zich mee. De locatie van deze kuilen dienen te worden gemeld aan de opdrachtgever. Deze dient in overleg met de gemeente te besluiten of de kuilen in de toekomst een gezondheidsrisico zullen vormen.

## HOOFDSTUK 7 UITWERKING EN CONSERVERING<sup>3</sup>

### *Evaluatierapport*

- Na het veldwerk en na de technische uitwerking zoals hieronder omschreven, wordt door de projectleider – zo nodig na specialistisch advies- een evaluatierapport opgesteld volgens specificatie KNA 4.0.
- Het evaluatierapport wordt uiterlijk binnen 8 weken na het veldwerk bij de opdrachtgever, de depothouder en bevoegde overheid ingediend.
- Na indiening, maar voor vaststelling van het evaluatierapport heeft de vergunningvrager de gelegenheid om binnen 2 weken zijn visie op de mate van uitwerking en rapportage kenbaar te maken.
- Het evaluatierapport wordt binnen 2 weken na indiening getoetst en vastgesteld door de bevoegde overheid en fungeert daarna als aanvulling van dit programma van eisen.
- In het evaluatierapport worden de bevindingen van het veldwerk samengevat.
- In het evaluatierapport wordt een voorstel gedaan voor nadere analyse van sporen, monsters en vondsten (waaronder laboratoriumonderzoek).
- In het evaluatierapport wordt een voorstel gedaan welke vondsten en monsters niet bewaard (gedeponeerd) hoeven te worden. Hiermee geldt het evaluatierapport ook meteen als deselectierapport voor de eigenaar van de vondsten.
- In het evaluatierapport wordt een voorstel gedaan voor de (uiteindelijke) conservering van kwetsbare objecten.
- In het evaluatierapport wordt een voorstel gedaan voor de opzet van het eindrapport, waaronder de keus van de te tekenen, te fotograferen en af te beelden objecten.
- Geëvalueerd wordt in welke mate de onderzoeksvragen beantwoord kunnen worden en of voor de uitwerking gewijzigde of aanvullende onderzoeksvragen gesteld moeten worden.
- Geëvalueerd wordt of aanvullende of gewijzigde eisen gesteld moeten worden aan de hieronder genoemde eisen van uitwerking en conservering.
- Na vaststelling van het evaluatierapport door het bevoegd gezag geeft de vergunningvrager opdracht tot uitwerking, rapportage en conservering volgens het vastgestelde evaluatierapport, rekening houdende met de vastgestelde termijn voor oplevering van het concept-eindrapport.

### *Technische uitwerking*

- De algemene technische uitwerking omvat het digitaliseren van alle in het veld gemaakte vlak en profieltekeningen, het bewerken van digitale afbeeldingen en het digitale gegevensbeheer.

---

<sup>3</sup> Naar Overmars 2017, 14.

- Alle relevante sporen en structuren worden afgebeeld op een 'alle-sporenkaart', of (bij een complexe stratigrafie) op gecombineerde vlaktekeningen, en voorzien van spoornummers en een kaderrand met X,Y coördinaten.
- Alle vondsten worden gereinigd en primair geanalyseerd (bakselniveau voor keramiek);

#### *Wetenschappelijke uitwerking*

- Alleen na goedkeuring van het evaluatierapport vindt de wetenschappelijke uitwerking plaats. De resultaten van het veldwerk worden geanalyseerd. Vondsten en monsters worden verder gewaardeerd en geanalyseerd en de gegevens worden verwerkt in teksten en in een database.
- De analyse van monsters wordt beperkt tot het niveau dat nodig is voor het beantwoorden van de directe relevante vraagstelling.

### **7.1 Structuren, grondsporen, vondstspredingen**

Structuren en grondsporen worden uitgewerkt tot op het niveau dat nodig is voor de beantwoording voor de vraagstelling.

### **7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens**

De aardwetenschappelijke gegevens worden uitgewerkt op dusdanige wijze dat een compleet beeld wordt verkregen van de situatie binnen het onderzoeksgebied. De profielen worden beschreven conform NEN 5104.

### **7.3 Anorganische artefacten**

Uitwerking en conservering van artefacten vindt plaats volgens het vastgestelde evaluatierapport en vindt plaats tot op het niveau dat de vraagstellingen van het PvE beantwoord kunnen worden.

De vondsten worden gewassen, gesplitst naar materiaalcategorie, en geteld. De vondsten worden tijdelijk zo opgeslagen, dat de kwaliteit niet achteruit gaat.

### **7.4 Organische artefacten**

Uitwerking en conservering van artefacten vindt plaats volgens het vastgestelde evaluatierapport en vindt plaats tot op het niveau dat de vraagstellingen van het PvE beantwoord kunnen worden.

De vondsten worden gewassen, gesplitst naar materiaalcategorie, en geteld. De vondsten worden tijdelijk zo opgeslagen, dat de kwaliteit niet achteruit gaat.

### **7.5 Archeozoologische en -botanische resten**

Archeozoologische resten worden uitgewerkt tot op het niveau dat nodig is voor de beantwoording van de vraagstelling.

Botanische monsters worden alleen na toestemming van het bevoegd gezag en de opdrachtgever gewaardeerd en geanalyseerd.

### **7.6 Beeldrapportage (objecttekeningen, foto's, kaarten e.d.)**

De rapportage behelst een eindrapport dat voldoet aan de specificaties zoals deze zijn gesteld in de KNA 4.0. Het bevat minstens een locatiekaart, puttenplan en een allesporenkaart, alsmede afbeeldingen van profielen en enkele foto's van coupes. In het evaluatierapport wordt een voorstel gedaan voor het aantal objectafbeeldingen.

## **HOOFDSTUK 8 (DE)SELECTIE EN CONSERVERING**

### **8.1 Selectie materiaal voor uitwerking**

De archeologisch aannemer doet in het evaluatierapport per materiaalcategorie een selectievoorstel voor hetgeen in aanmerking komt voor analyse. Hierbij staat de beantwoording van de vraagstelling uit het onderzoek voorop.

### **8.2 Selectie materiaal voor deponering en verwijdering**

In het evaluatierapport wordt tevens door de archeologisch aannemer beargumenteerd welke vondsten niet in aanmerking komen voor verdere analyse, conservering en deponering. Hiermee geldt het evaluatierapport ook als deselectierapport voor het depot. Na goedkeuring van het evaluatierapport door de bevoegde overheid en de deponhouder worden alle gedeselecteerde vondsten vernietigd. Indien de deponhouder niet binnen twee weken heeft gereageerd op de inhoud van het evaluatierapport wordt de deselectie definitief gemaakt.

### **8.3 Selectie materiaal voor conservering**

In het evaluatierapport wordt een beargumenteerd voorstel gedaan voor de te conserveren voorwerpen. Pas na goedkeuring van het evaluatierapport door de bevoegde overheid en de deponhouder mogen de betreffende objecten geconserveerd worden.

Voor bewaring geselecteerde vondsten van metaal en organisch materiaal dienen te worden geconserveerd conform de Veldhandleiding Archeologie 2002 of erkend specialistisch advies.

## **HOOFDSTUK 9 DEPONERING**

### **9.1 Eisen betreffende depot**

Vondsten en monsters dienen - na goedkeuring van het standaardrapport door de bevoegde overheid - te worden overgedragen aan het Provinciaal Archeologisch Depot van de provincie Utrecht. Dit dient uiterlijk twee jaar na afronding van de archeologische onderzoeken te geschieden op basis van de KNA versie 4.0 en van de voor dit depot gelden eisen.

De originele onderzoeksdocumentatie dient - na goedkeuring van het standaardrapport door de bevoegde overheid - analoog en/of digitaal te worden geleverd aan het Provinciaal Depot. Dit dient uiterlijk twee jaar na afronding van het veldonderzoek te geschieden op basis van de KNA versie 4.0 en op voorwaarden van dit depot.

In de documentatie dient een bewijs van deponering van de digitale data aan het Elektronisch Depot voor de Nederlandse Archeologie (EDNA) te zijn opgenomen (bijvoorbeeld in de vorm van een print van de aanmelding of verwijzing naar de persistent identifier).

**Provinciaal Archeologisch Depot van de provincie Utrecht**  
**Depotbeheerder de mevr. M. de Jong**  
**Vlampijpstraat 87a**  
**3534 AR Utrecht T: 030-2583658**  
**E-mail: [depotutrecht@provincie-utrecht.nl](mailto:depotutrecht@provincie-utrecht.nl)**

Indien de eisen van het depot ten aanzien van de conservering en deponering ernstig afwijken van de adviezen zoals deze zijn gedaan in het evaluatierapport en wanneer deze

eisen een kostenverzwaring met zich mee brengt dient direct in overleg te worden getreden met het bevoegd gezag en de deponhouder.

## **9.2 Te leveren product**

Na afloop van het veldwerk wordt binnen 8 weken een evaluatierapport opgesteld dat voldoet aan de omschrijving in hoofdstuk 7 van dit PvE. Dit evaluatierapport geldt tevens als (de)selectierapport.

Het eindproduct van het onderzoek is een standaardrapport volgens KNA 4.0, protocol 4003, specificatie VS05, dat verder voldoet aan de bepalingen in dit PvE. De rapportage bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

- samenvatting;
- inleiding;
- methoden;
- resultaten (waaronder een beschrijving van vlakken, profielen, vondstlagen, sporen en structuren en een beschrijving van vondsten);
- conclusies en aanbevelingen (o.a. een selectieadvies).

Verder worden aan de rapportage toegevoegd:

- Een kaart met de situering van de proefsleuven (puttenoverzicht);
- een afbeelding van het plangebied met daarop aangegeven welke aanbeveling(en) voor welk(e) deel/ delen van het terrein geldt/gelden;
- een overzichtskaart van alle sporen
- een overzichtskaart van de vondstspreading;
- een afbeelding van een doorlopend profiel met bijbehorende interpretatie;
- enkele sfeerfoto's van de relevante activiteiten op de veldlocatie;
- een sporenlijst;
- een vondstenlijst;
- Objectafbeeldingen van kenmerkende en / of bijzondere vondsten.

Van het conceptrapport wordt binnen één jaar na de goedkeuring van het evaluatierapport een bewerkbaar digitaal exemplaar geleverd, inclusief bijlagen en eventueel kaartmateriaal. De opdrachtgever en het bevoegd gezag worden in de gelegenheid gesteld om binnen 3 weken commentaar te leveren op de rapportage.

## **HOOFDSTUK 10 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN**

### **10.1 Personele randvoorwaarden**

Het onderzoek moet verricht worden door een BRL4000 gecertificeerd archeologisch bedrijf.

Het veldwerk staat onder leiding van een senior-KNA archeoloog. Deze is dagelijks in het veld aanwezig.

De persoon die de metaaldetector hanteert heeft aantoonbaar ruime ervaring met dit werk.

De landschappelijke situatie wordt beschreven door een fysisch geograaf.

### **10.2 Overlegmomenten**

Ten minste 5 dagen voor de start van het veldwerk wordt het bevoegd gezag op de hoogte gesteld van de beoogde startdatum van het onderzoek.

Voorafgaand aan de start van het veldwerk, het liefst in het veld zelf, wordt een overleg gehouden tussen de opdrachtgever, het bevoegd gezag of diens adviseur en de archeologisch aannemer. In dit overleg worden de laatste praktische zaken met betrekking tot het veldwerk besproken.

Indien de resultaten van het onderzoek dusdanig afwijken van de in dit PvE geschetste verwachtingen wordt al tijdens het veldwerk met de opdrachtgever en het bevoegd gezag gecommuniceerd.

Indien het evaluatierapport hiertoe aanleiding geeft, kan het bevoegd gezag een overleg inplannen waarbij de belangwekkende zaken worden besproken.

### **10.3 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie**

Voorafgaand aan het veldwerk wordt een Plan van Aanpak opgesteld dat ruim voor het veldwerk aan het bevoegd gezag wordt voorgelegd. De termijn hiervoor is in principe 5 dagen, maar gezien de planning voor het werk in relatie tot de goedkeuring van het onderhavig PvE is deze termijn wellicht niet realistisch. Evengoed dient het PvA tijdig te zijn voorgelegd aan het bevoegd gezag. Dit PvA moet voldoen aan de regels van de gemeente Soest welke zijn te vinden op de website van de gemeente: [https://www.soest.nl/fileadmin/redacteuren/documenten/Wonen\\_en\\_bouwen/Gemeentelijke\\_richtlijnen\\_voor\\_Archeologisch\\_Veldonderzoek.pdf](https://www.soest.nl/fileadmin/redacteuren/documenten/Wonen_en_bouwen/Gemeentelijke_richtlijnen_voor_Archeologisch_Veldonderzoek.pdf)

Het bevoegd gezag en de opdrachtgever houden toezicht op de werkzaamheden. Voorafgaand aan het veldwerk wordt, liefst in het veld, een overleg gehouden met de opdrachtgever met betrekking tot praktische zaken van het veldwerk.

Indien tijdens het veldwerk belangwekkende zaken worden aangetroffen die niet in het PvE waren voorzien, vindt overleg plaats met het bevoegd gezag en de opdrachtgever.

Indien tijdens het veldwerk sporen of vondsten in grotere aantallen worden aangetroffen dan is voorzien in dit PvE, vindt overleg plaats met het bevoegd gezag en de opdrachtgever.

Indien substantieel van het PvE afgeweken dient te worden, bijvoorbeeld bij het aantreffen van onverwachte sporen en structuren of indien een geringer deel van het onderzoeksterrein kan worden onderzocht, dan dient hiervoor schriftelijk toestemming verkregen te worden van het bevoegd gezag.

Direct na afronding van het veldwerk vindt een overleg plaats met het bevoegd gezag ter plaatse. De opdrachtnemer neemt minimaal één uur voor het overleg telefonisch contact op met het bevoegd gezag opdat het gesprek nog in het veld kan plaatsvinden en de laatste put nog kan worden geïnspecteerd door het bevoegd gezag alvorens deze wordt gedicht.

Na afloop van het veldwerk wordt in overleg met het bevoegd gezag en de opdrachtgever bepaald welke monsters nader gewaardeerd en geanalyseerd dienen te worden en welke voorwerpen geconserveerd dienen te worden.

Het conceptrapport wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de opdrachtgever en het bevoegd gezag. Namens het bevoegd gezag dient een senior KNA-archeoloog de rapportage te beoordelen.

Het commentaar wordt verwerkt in een definitieve rapportage.

### **10.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen**



Het veldwerk dient te worden uitgevoerd in week 51 opdat het voor het einde van het jaar is voltooid.

In alle gevallen waarin dit Programma van Eisen niet voorziet, vindt overleg plaats met de opdrachtgever en het bevoegde gezag.

De veiligheidsvoorschriften (veiligheidsplan) dienen te worden opgenomen in een draaiboek.

Dit PvE dient tijdens het veldwerk op de werklocatie aanwezig te zijn.

## **HOOFDSTUK 11 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE**

### **11.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk**

Indien tijdens het veldwerk vondsten en/of structuren worden gedaan waarvan de omvang, aard of complexiteit niet voorzien was, wordt direct contact opgenomen met de opdrachtgever en het bevoegd gezag. Samen met hen zal bepaald worden wat de te volgen strategie wordt.

Indien op grond van voortschrijdend inzicht wijzigingen in de strategie of werkwijze noodzakelijk of wenselijk worden dient de archeologische aannemer in overleg te treden met het bevoegd gezag en de opdrachtgever. Hiermee dienen afspraken te worden gemaakt aangaande deze wijzigingen en de daarmee samenhangende planning van de werkzaamheden alsmede eventueel meer- of minderwerk.

### **11.2 Belangrijke wijzigingen**

Belangrijke wijzigingen worden als aanvulling op het PvE en in het evaluatie- en onderzoeksrapport opgenomen.

### **11.3 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk**

Na schriftelijke goedkeuring van het eindrapport door het bevoegd gezag en deponering van opgravingsdocumentatie en vondstmateriaal is het project afgerond.

Als er na de evaluatie en selectie nog ingrijpende wijzigingen optreden n.a.v. de vraagstellingen, methodiek van uitwerking, conservering of rapportage, dient dit tijdig met de directievoerder, het bevoegd gezag en de opdrachtgever te worden besproken.

### **11.4 Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering**

Als er na de evaluatie en selectie nog ingrijpende wijzigingen optreden n.a.v. de vraagstellingen, methodiek van uitwerking, conservering of rapportage, dient dit tijdig met het bevoegd gezag en de opdrachtgever te worden besproken.

## **LITERATUUR EN BIJLAGEN**

### **Literatuur**

Overmars, G./ J.W. Oudhof 2017: Programma van Eisen, de Korte Brinkweg 51 te Soest, IVO-P, Amsterdam.

Sueur, C. en G. Overmars, 2017: Archeologisch bureauonderzoek Korte Brinkweg 51 te Soest, gemeente Soest. Buro de Brug Rapporten B17-345.

## BIJLAGE 1 BIJ HET PVE: LIJST MET TE VERWACHTEN AANTALLEN

(zie ook de referentietabellen PS07)

| <b>Onderzoek</b>                                  | <b>Verwachting</b>                    |
|---|---------------------------------------|
|   |                                       |
| <b>Omvang</b>                                     | <b>Verwachte aantal m<sup>2</sup></b> |
|   | 1300                                  |
| <b>Vondstcategorie</b>                            | <b>Verwachte aantallen (N)</b>        |
| Aardewerk   | 1200                                  |
| Bouwmateriaal                                     | 20                                    |
| Metaal (ferro)                                    | 10                                    |
| Metaal (non-ferro)                                | 20                                    |
| Slakmateriaal                                     | 0                                     |
| Vuursteen   | 0                                     |
| Overig natuursteen                                | 20                                    |
| Glas  | 20                                    |
| Menselijk botmateriaal onverbrand                 | 0                                     |
| Menselijk botmateriaal verbrand                   | 0                                     |
| Dierlijk botmateriaal onverbrand                  | 200                                   |
| Dierlijk botmateriaal verbrand                    | 0                                     |
| Visresten (handverzameld)                         | 0                                     |
| Schelpen  | 0                                     |
| Hout  | 4                                     |
| Houtskool(monsters)                               | 0                                     |
| Textiel   | 1                                     |
| Leer  | 1                                     |
| Submoderne materialen                             | 0                                     |
| Waterput  | 2                                     |
| Beerput   | 2                                     |
| <b>Monstername</b>                                | <b>Verwachte aantallen (N)</b>        |
| Algemeen biologisch monster (ABM)                 | 2                                     |
| Algemeen zeefmonster (AZM)                        | 0                                     |
| Pollen, diatomeeën en andere microfossielen       | 2                                     |
| Monsters voor anorganisch chemisch onderzoek      | 0                                     |
| Monsters voor micromorfologisch onderzoek         | 0                                     |
| Monsters voor luminescentiedatering (OSL)         | 0                                     |
| Monsters voor koolstofdatering ( <sup>14</sup> C) | 0                                     |
| Vismonsters                                       | 0                                     |
| DNA   | 0                                     |
| Dendrochronologisch monster                       | 2                                     |

**BIJLAGE 2 BIJ HET PVE: OVERZICHT TE RAADPLEGEN  
SPECIALISTEN/SPECIALISMEN**

| <b>Vondstcategorie</b>                               | <b>In PVE<br/>voorschrijven<br/>"Raadplegen<br/>bij PvA"</b> | <b>In PVE<br/>voorschrijven<br/>"Raadplegen<br/>bij veldwerk"</b> | <b>In PVE<br/>voorschrijven<br/>"Raadplegen<br/>bij<br/>uitwerking"</b> |
|--|--|---|---|
| Aardewerk  | nee  | nee   | ja  |
| Bouwmateriaal  | nee  | nee   | ja  |
| Metaal (ferro)                                       | nee  | nee   | ja  |
| Metaal (non-ferro)                                   | nee  | nee   | ja  |
| Slakmateriaal  | nee  | nee   | ja  |
| Vuursteen  | nee  | nee   | nee   |
| Overig natuursteen                                   | nee  | nee   | ja  |
| Glas   | nee  | nee   | ja  |
| Menselijk botmateriaal<br>onverbrand                 | nee  | ja  | ja  |
| Menselijk botmateriaal verbrand                      | nee  | nee   | ja  |
| Dierlijk botmateriaal onverbrand                     | nee  | nee   | ja  |
| Dierlijk botmateriaal verbrand                       | nee  | nee   | ja  |
| Visresten  | nee  | nee   | ja  |
| Schelpen   | nee  | nee   | ja  |
| Hout   | nee  | nee   | ja  |
| Houtskool(monsters)                                  | nee  | nee   | ja  |
| Textiel  | nee  | nee   | ja  |
| Leer   | nee  | nee   | ja  |
| Submoderne materialen                                | nee  | nee   | ja  |
|  |  |   |   |
| <b>Monstername</b>                                   |  |   |   |
| Algemeen biologisch monster<br>(ABM)                 | nee  | nee   | ja  |
| Algemeen zeefmonster (AZM)                           | nee  | nee   | ja  |
| Pollen, diatomeeën en andere<br>microfossielen       | nee  | nee   | ja  |
| Monsters voor anorganisch<br>chemisch onderzoek      | nee  | nee   | nee   |
| Monsters voor micromorfologisch<br>onderzoek         | nee  | nee   | nee   |
| Monsters voor<br>luminescentiedatering (OSL)         | nee  | nee   | nee   |
| Monsters voor koolstofdatering<br>( <sup>14</sup> C) | nee  | nee   | nee   |
| DNA  | nee  | nee   | nee   |
| Dendrochronologisch monster                          | nee  | nee   | nee   |

**Bijlage 3 bij het PvE: Het plangebied met daarop het te onderzoeken deel (onderzoeksgebied) gearceerd**

